

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK

JMÉNEM REPUBLIKY

Vrchní soud v Olomouci rozhodl v senátě složeném z předsedy JUDr. Pavla Koláře a soudců JUDr. Ladislava Bognára a JUDr. Ivana Šišmy v právní věci žalobce **Ing. Martina Koubka**, se sídlem v Olomouci, Na Střelnici 1219/39, PSČ 779 00, **insolvenčního správce dlužníka Sportovní areály Studénka, s.r.o. „v likvidaci“**, se sídlem ve Studénce, Budovatelská č.p. 770, PSČ 742 13, IČ 26784831, zastoupeného Mgr. Ing. Petrem Konečným, advokátem se sídlem v Olomouci, Na Střelnici 1212/39, PSČ 779 00, proti žalovanému **Ladislavu H** narozenému , bytem ve zastoupenému Mgr. Magdalenou Gebauerovou, advokátkou se sídlem v Opavě, Dolní náměstí 117/3, PSČ 746 01, o náhradu škody ve výši 3.624.361.- Kč s příslušenstvím, o odvolání žalobce a žalovaného proti rozsudku Krajského soudu v Ostravě ze dne 11. srpna 2016, č.j. 29 Cm 1/2015 - 136, ve znění opravného usnesení ze dne 9. září 2016, č.j. 29 Cm 1/2015 - 145,

t a k t o :

I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výrocích I., II. a III. **potvrzuje.**

II. Ve výroku IV. se rozsudek soud prvního stupně **m ě n í** tak, že žalovaný je povinen zaplatit České republice na účet Krajského soudu v Ostravě soudní poplatky ve výši 143.906,- Kč.

III. Žalovaný je povinen zaplatit žalobci náklady odvolacího řízení ve výši 70.119,50 Kč, a to do tří dnů od jeho právní moci k rukám zástupce žalobce.

O d ů v o d n ě n í :

Rozsudkem označeným v záhlaví uložil Krajský soud v Ostravě žalovanému zaplatit žalobci společně a nerozdílně s Ing. Michaelem K. částku ve výši 2.878.361,- Kč s úroky z prodlení v zákonné výši ode dne 1. ledna 2015 do zaplacení (výrok I.), řízení zastavil z důvodu částečného zpětvzetí žaloby v částce 746.000,- Kč s příslušenstvím (výrok II.), a žalovanému uložil výrokem III. zaplatit žalobci náklady řízení ve výši 139.155,34 Kč (výrok III.) a státu „náklady řízení“ (správně soudní poplatky, od jehož placení byl žalobce osvobozen) ve výši 76.104,- Kč (výrok IV.). Opravným usnesením pak opravil výši částky představující „náhradu nákladů řízení státu“, o níž bylo rozhodnuto výrokem IV. rozsudku, na částku 105.107,- Kč.

Soud prvního stupně po provedeném rozsáhlém dokazování dospěl po skutkové stránce k závěru o důvodnosti skutkových tvrzení žalobce. Ten tvrdil, že žalovaný byl v období od 1. ledna 2010 do 31. prosince 2013 jednatelem jeho právního předchůdce, jímž byla obchodní korporace Sportovní areály Studénka, s.r.o. „v likvidaci“ (dále rovněž jen „Společnost“), jejímž jediným společníkem bylo Město Studénka. Žalovaný však nevykonával funkci jednatele Společnosti s péčí řádného hospodáře, protože si při zajišťování vedení předepsané evidence a účetnictví, k němuž byl povinen podle zákona, zakladatelské listiny Společnosti a interních předpisů Společnosti a jejího jediného společníka počínal nezodpovědně a nedbale, zejména neprováděl předepsané periodické kontroly a nedohlížel na výkon činnosti osob pověřených vedením účetnictví Společnosti, a svou nedbalostí dopustil stav, kdy druhý jednatel Společnosti Ing. K. přinejmenším v období let 2011-2012 zpronevěřoval finanční prostředky Společnosti, přičemž výše škody způsobené Společnosti tímto jednáním, za něž byl Ing. K. odsouzen rozsudkem Krajského soudu v Ostravě sp.zn. 30 T 9/2013-1612 ze dne 20. dubna, který nabyl právní moci dne 14. října 2014, dosáhla úhrnné výše 6.310.715,- Kč, a uvedeným rozsudkem byl Ing. K. rovněž zavázán k náhradě způsobené škody ve výši částky, která je předmětem řízení. Takto zjištěný skutkový stav po právní stránce soud prvního stupně posoudil v souladu s ustanovením § 194 odst. 5 ObchZ, § 135 odst. 2 ObchZ a § 373 ObchZ tak, že povinností jednatele je mj. kontrola podřízených subjektů a kontrola hospodaření společnosti, pokud nezajistí tuto kontrolní činnost odbornou organizací.

Procesní obranu žalovaného soud prvního stupně shledal za nedůvodnou.

Pokud žalovaný namítal nedostatek aktivní legitimace Města Studénka k podání žaloby, dospěl soud prvního stupně k závěru, že Město Studénka k tomu oprávněno bylo jako jediný společník Společnosti, a zjistil rovněž, že v důsledku konkursu na majetek Společnosti vstoupil do úpadcových práv insolvenční správce. Odvolací soud neakceptoval ani argument o neprojednatelnosti žaloby, protože skutková tvrzení žaloby po jejím opětovném doplnění a určení výše škody odkazem na trestní rozsudek jsou k projednání a rozhodnutí věci dostačující. Není důvodný argument, že k náhradě škody měly být zavázány všechny osoby, které v té době vykonávaly funkci jednatele Společnosti, protože jednatelé za škodu odpovídají společně a nerozdílně. Není důvodná ani námitka promlčení, k němuž nedošlo s ohledem na to, že jediný společník Společnosti jako osoba odlišná od škůdců se o škodě vzniklé v roce 2011 mohl dozvědět nejdříve dne 6. dubna 2012, kdy byla schválena jednatelem zpráva o hospodaření Společnosti za rok 2011, a o škodě vzniklé v roce 2012 se mohl dozvědět teprve po uplynutí tohoto roku.

O nákladech řízení mezi účastníky a „nákladech řízení státu“ rozhodl soud prvního stupně podle ustanovení § 142 odst. 2, § 146 odst. 2 první věty a § 148 o.s.ř. a žalovaného zavázal k jejich úhradě ve výši 58%, představující poměr procesního úspěchu a neúspěchu žalobce v řízení.

Rozsudek byl napaden odvoláním obou účastníků řízení.

Žalovaný zaměřil odvolání do výroku ve věci samé a soudu prvního stupně vytýkal, že pokud jde o výši škody, vzal za základ rozsudek Ing. K v trestní věci, že se nevypořádal se vznesenou námitkou promlčení, a nevzal do úvahy, že to byl žalovaný, kdo jednání Ing. K odhalil a oznámil, a navrhl zrušení napadeného rozhodnutí ve výroku I. a závislých výrociích III. a IV. a vrácení věci v tomto rozsahu soudu prvního stupně.

Žalobce, který se pokud jde o meritorní výrok, ztotožnil s napadeným rozhodnutím, namítal, že soud prvního stupně vyčíslil ve výroku III. rozsudku výši nákladů řízení nesprávně, protože výši odměny advokáta určil s ohledem na poměr procesního úspěchu a neúspěchu žalobce za celý průběh řízení. Správně však měl soud v tomto poměru přiznat žalobci pouze odměnu za úkony vykonané předtím, než došlo k částečnému zpětvzetí žaloby, kdežto za úkony, k nimž došlo potom, měla být žalobci přiznána plná náhrada nákladů řízení, protože v částce, která nadále zůstala předmětem řízení, byl zcela úspěšný. V tomto směru by tedy měl být výrok III. rozsudku změněn.

Poté, co přezkoumal napadené rozhodnutí i průběh řízení, které jeho vydání předcházelo, a po doplnění dokazování v mezích ustanovení § 213 odst. 4 o.s.ř. dospěl odvolací soud k závěru, že žádné z obou odvolání není důvodné.

Z obsahu spisu zjistil odvolací soud pro účely tohoto rozhodnutí, že žalobu, podle níž požadovala Společnost po žalovaném zaplacení částky 3.624.361,- Kč z důvodu náhrady škody způsobené Společnosti žalobcem nedbalým výkonem

funkce jednatele Společnosti, podalo dne 6. ledna 2015 u soudu prvního stupně Město Studénka „jednající jako zástupce“ společnosti Sportovní areály Studénka s.r.o. „v likvidaci“. Škoda měla být podle skutkových tvrzení žaloby způsobena tím, že žalovaný zanedbal své povinnosti jednatele společnosti jednatele, protože přenechal veškerou aktivitu druhému jednateři Ing. K , jenž se dopustil zločinu zpronevěry, kterým způsobil společnosti škodu v žalované výši, za což byl odsouzen rozsudkem KS v Ostravě z 20. června 2014, sp.zn. 30 T 9/2014. Že si žalovaný počínal při výkonu své funkce lehkovážně, dovozoval žalobce z toho, že poté, co mu bylo oznámeno podezření ze spáchání trestní činnosti, zjistil stav věci během několika hodin a podal trestní oznámení. Podle zprávy nezávislého auditora Ing. Milana T ze 14. srpna 2014 však již v roce 2012 a předchozích letech nebyla řádně vedena pokladna, nebyly účtovány všechny tržby, neexistovaly závazné ceníky a chyběl kontrolní systém.

Poté, co byl na majetek Společnosti usnesením KS v Ostravě ze dne 13. února 2015 prohlášen konkurs, vstoupil do řízení na místo žalobce insolvenční správce, který vzal žalobu podáním ze dne 26. dubna 2016 upřesněným podáním ze dne 4. května 2016 zpět v částce 746.000.- Kč včetně příslušenství, a o tomto procesním úkonu soud prvního stupně rozhodl výrokem II. napadeného rozsudku.

Žalovaný založil svou procesní obranu na tvrzení, že Město Studénka není k podání žaloby aktivně legitimováno, že žaloba je nepřezkoumatelná a jde o „politický akt“, že jednatelů bylo více a tudíž by měli být žalováni všichni, že výše škody požadovaná žalobou neodpovídá trestnímu rozsudku, že úkoly jednatelů byly rozděleny a účetnictví bylo svěřeno třetí osobě (odborníkovi), který jej však na žádné nedostatky ve vedení účetnictví neupozorňoval, že neměl přístup k účtům společnosti a neměl ponětí o platební kartě vystavené na jméno Ing. B zneužitě Ing. K , že s účetními doklady nemanipuloval a „peníze na cestě“ nebyl schopný dohledat, že zprávy o hospodaření Společnosti byly schvalovány bez výhrad radou Města Studénka a že nároky žalobce jsou promlčeny.

Soud prvního stupně povedl ve věci rozsáhlé dokazování jednak listinnými důkazy, z nichž považuje odvolací soud za nejzásadnější zprávu nezávislého auditora Ing. Milana T , zprávu auditorské společnosti BDO Audit o provedení forenzního auditu, rozsudek KS v Ostravě v trestní věci Ing. Michala K směrnicí Společnosti č. 015/08 Pravidla vedení pokladny společnosti, směrnicí Společnosti č. 02/06 Inventarizace majetku a závazků, smlouvu o výkonu funkce jednatele ze dne 22. prosince 2009 a zprávu Komerční banky o dispozičních právech k účtu Společnosti, jednak výslechy osob (žalovaného jako účastníka řízení a svědkyň Ing. S a H) a skutková zjištění z těchto důkazů popsal podrobně v odůvodnění napadeného rozhodnutí. S ohledem na správnost těchto skutkových zjištění a důkladnost jejich popisu odvolací soud pro stručnost v celém rozsahu v tomto ohledu odkazuje na odůvodnění napadeného rozhodnutí. Po provedeném dokazování pak soud prvního stupně vydal napadený rozsudek.

Odvolací soud doplnil dokazování sdělením podstatného obsahu notářského zápisu sepsaného notářem JUDr. Kawulokem pod č. N 748/2002, obsahujícího

zakladatelskou listinu Společnosti, a z něj zjistil, že povinnosti jednatelů nebyly rozděleny, tj. že každý z jednatelů byl povinen vykonávat všechny činnosti uvedené v článku V. listiny na páté straně notářského zápisu. Byl rovněž zopakován důkaz rozsudky soudu prvního stupně a odvolacího soudu v trestní věci Ing. Michala K , z nichž odvolací soud zjistil zejména dobu, v níž Ing. K páchal trestnou činnost pro posouzení otázky promlčení, kdy „nejstarší“ trestná činnost je datována pod bodem 7. výroku od počátku roku 2011, a výši částky představující škodu na majetku Společnosti, kterou byl Ing. K zavázán Společnosti zaplatit, rovnou s částkou, která je předmětem řízení.

Podle názoru odvolacího soudu byl soudem prvního stupně zjištěn správně nejen skutkový stav, ale správné a úplné je rovněž provedené právní posouzení vycházející z ustanovení § 194 odst. 5, § 135 odst. 2, § 373 a § 398 ObchZ.

Obecně lze především uvést, že jednatel společnosti s ručením omezeným odpovídá mj. za řádné vedení předepsané evidence a účetnictví této společnosti, přičemž rozhodovací praxe soudů konstantně a dlouhodobě dovozuje, že jednatel tuto činnost nemusí sice vykonávat osobně, ale může tím pověřit třetí osobu, které na jedné straně musí vytvořit a zajistit náležitě podmínky k výkonu této činnosti, na druhé straně je však povinen činnost této osoby, za níž nese zodpovědnost, průběžně kontrolovat. Provedeným dokazováním bylo jednoznačně zjištěno, že žalovaný tuto povinnost neplnil, když sám uvedl, že do funkce byl jmenován proto, že v té době vykonával funkci starosty Města Studénka, a Společnost tak fakticky řídil druhý jednatel Ing. K . Lze pak dále obecně konstatovat, že za škodu způsobenou obchodní korporací nesou odpovědnost všechny osoby vykonávající funkci statutárního orgánu, popřípadě funkci člena statutárního orgánu společně a nerozdílně, neprokáží-li, že tuto funkci vykonávaly s péčí řádného hospodáře. Zákon tedy na jedné straně stanoví odpovědnost za řádný výkon funkce statutárního orgánu a nikoliv odpovědnost za následky výkonu této funkce, na druhé straně však povinnost tvrzení a důkazní břemeno ohledně řádného výkonu funkce přenáší na statutární orgány.

K jednotlivým námitkám žalovaného pak odvolací soud uvádí:

Námitka nedostatku aktivní legitimace Města Studénka není důvodná s ohledem na ustanovení § 131a odst. 1 ObchZ, podle něhož je každý společník oprávněn podat jménem společnosti proti jednateli společnosti žalobu o náhradu škody společnosti způsobené, a Město Studénka bylo a je jediným společníkem Společnosti.

Žaloba je zejména po jejím doplnění přezkoumatelná, jak pokud jde o tvrzení ohledně jednání žalovaného, které bylo důvodem vzniku škody, z něhož vyplývá rovněž příčinná souvislost mezi jednáním (v tomto případě spíše opomenutím) žalovaného a vznikem škody, tak pokud jde o výši způsobené škody. Za přiměřené přitom odvolací soud považuje, že soud prvního stupně převzal z trestního rozsudku, jímž provedl důkaz, zjištění o výši způsobené škody za situace, kdy v trestním řízení bylo provedeno v tomto směru rozsáhlé dokazování a výrok o náhradě škody nabyt právní mocí, byť podle ustanovení § 135 odst. 1 o.s.ř. je vázán pouze „rozhodnutím

příslušných orgánů o tom, že byl spáchán trestný čin“, a nikoliv výrokem o nákladech řízení.

Jak již bylo řečeno, za škodu způsobenou společností odpovídají jednatelé společně a nerozdílně, jak je upraveno v ustanovení § 194 odst. 5 ObchZ, na který odkazuje ustanovení § 135 odst. 2 ObchZ, což se v této věci projevilo na jedné straně tím, že žalovaný byl k plnění zavázán společně a nerozdílně s Ing. K , jemuž byla tato povinnost uložena již trestním rozsudkem, a na druhé straně nebyly žalovány další osoby, které v té době vykonávaly funkci jednatele Společnosti, protože se právní předchůdce žalobce rozhodl je nežalovat.

Námítka promlčení není důvodná, protože podle ustanovení § 398 ObchZ běh čtyřleté promlčecí doby počíná, když se poškozený dozví, nebo dozvědět může o škodě a o tom, kdo za ni zodpovídá, a končí nejpozději uplynutím desíti let ode dne, kdy došlo k porušení povinnosti. Soud prvního stupně dospěl v tomto směru k názoru, že Město Studénka se o škodě způsobené v roce 2011 mohlo dozvědět nejdříve dne 6. dubna 2012, a o škodě vzniklé v roce 2012 teprve v následujícím roce, takže s ohledem na to, že žaloba byla u soudu prvního stupně podána dne 6. ledna 2015, a na to, že k „nejstarším“ skutkům Ing. K , které žalovaný včas neodhalil, docházelo od počátku roku 2011, žalované nároky promlčeny nejsou.

Významná není ani námitka, že jednatelé Společnosti si mezi sebe své povinnosti rozdělili. Tak by tomu mohlo snad být pouze, pokud by bylo rozdělení povinností jednatelů obsaženo v zakladatelské listině Společnosti. Právě tak není důvodná ani námitka, že vedení účetnictví bylo svěřeno třetí osobě, protože žalovaný, který měl za tuto činnost zodpovědnost, měl pověřené osoby důsledně kontrolovat, to však nečinil.

Námítka, že žalovaný neměl přístup k účtům Společnosti, byla vyvrácena obsahem zprávy Komerční banky, z níž vyplývá opak. Námítka, že žalovaný nevěděl o existenci platební karty k účtu Společnosti vystavené na jméno Ing. B kterou Ing. K zneužíval, pak svědčí především o laxním výkonu funkce jednatele Společnosti žalovaným, pokud si nezjednal přehled o tak zásadní věci, jako jsou otázky souvisící s bankovním účtem Společnosti. Tvrdí-li pak žalovaný, že s účetními doklady nemanipuloval a „peníze na cestě“ nebyl schopný dohledat, pak za vinu se mu neklade, že sám prováděl machinace s účetními doklady, ale že nezjistil machinace Ing. K o „penězích na cestě“ mohl získat informace od osoby pověřené účetnictvím, pokud by se o tyto informace zajímal. Dodat pak lze, že nemůže obstát ani obhajoba, že hospodaření Společnosti bylo schvalováno Radou Města Studénka, protože tento orgán schvaloval pouze to, co mu bylo jednatelem Společnosti předloženo.

Tyto závěry vedly odvolací soud k potvrzení napadeného rozhodnutí ve výroku

Důvodné není ani odvolání žalobce do výroku III., jímž bylo rozhodnuto o nákladech řízení. Soud prvního stupně dospěl ke zcela správnému závěru, že poměr procesního úspěchu a neúspěchu žalobce v řízení (matematický rozdíl mezi poměrem úspěchu a poměrem neúspěchu odečtený od sta procent) představuje

hodnotu 58% a v této výši bylo žalobci právo na náhradu nákladů řízení přiznáno. Argumentace žalobce, že řízení mělo být pro účely tohoto rozhodnutí „rozděleno“ na část před částečným zpětvzetím žaloby a část po něm není důvodná, ale podstatné je pouze porovnání toho, co žalobce podle žaloby požadoval, a co podle rozsudku dostal. Rovněž ve výroku III. bylo proto napadené rozhodnutí potvrzeno.

Odvolací soud však shledal pochybení soudu prvního stupně při určení výše poplatkové povinnosti přenesené na žalovaného podle ustanovení § 2 odst. 3 z.č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích. Pro tyto účely totiž nelze vycházet z poměru úspěchu a neúspěchu účastníků řízení, jako v případě rozhodnutí o nákladech řízení mezi účastníky, ale pouze z míry procesního úspěchu účastníka, jehož poplatková povinnost se přenáší. V tomto řízení měl žalobce procesní úspěch ve výši 79,41% a žalovaný je proto povinen zaplatit 79,41% soudního poplatku za řízení, což představuje částku 143.906.- Kč. Ve výroku IV. bylo proto napadené rozhodnutí ve výroku závislém na výroku I. dotčeném odvoláním změněno.

O nákladech odvolacího řízení rozhodl odvolací soud podle ustanovení § 224 odst. 1 a § 142 odst. 1 o.s.ř. a žalovanému jako procesně neúspěšnému odvolateli proti výroku ve věci samé uložil zaplatit žalobci náklady spočívající v odměně advokáta za dva a půl úkony právní služby podle ustanovení § 7 bodu 6. vyhl. č. 177/1996 Sb., advokátního tarifu (odvolání nikoliv ve věci samé, sepis vyjádření k odvolání žalovaného ve věci samé, účast při jednání před odvolacím soudem) po 22.820.- Kč, za tři tzv. režijní paušály po 300.- Kč a za zvýšení o DPH ve výši 12.169,50 Kč, celkem tedy ve výši 70.119,50 Kč, k rukám jeho zástupce.

Poučení: Proti tomuto rozhodnutí **m ů ž e** účastník podat dovolání k Nejvyššímu soudu ČR do dvou měsíců od jeho doručení u soudu, který rozhodoval v prvním stupni, a to pouze z důvodu, že rozhodnutí spočívá na nesprávném právním posouzení věci. Bylo-li odvolacím soudem vydáno opravné usnesení, běží tato lhůta od doručení opravného usnesení. Dovolání je přípustné, jestliže toto rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud (§ 237 a § 239 OSŘ).

V Olomouci dne 30. srpna 2017

Za správnost vyhotovení:
Jana Sedláčková

JUDr. Pavel Kolář v.r.
předseda senátu